

Vasárnapról
vasárnapig

A KÜLPOLITIKÁBAN

Az Egyesült Államok támadási szándékai Kuba ellen A brit nemzetközösség miniszterelnökeinek értekezlete Kibontakozás Algériában

A hét legjelentősebb külpolitikai eseménysorozata az az a TASZSZ-nyilatkozattal függ össze, amely felszólította a Kuba-ellenes amerikai provokációk szervezőit: álljanak el veszélyes terveiktől. A nyilatkozat figyelmeztette a forrófejű imperialistákat: Kuba nincs egyedül, s Kuba nem Guatemala... Kennedy elnök csütörtökön sajtóértekezletén választott a szovjet nyilatkozatra.

Kennedy beismerése, de ugyanakkor hangsúlyozta fenyegetése megmutatják, hogy az Egyesült Államokban a kormány megdöntésére, és hogy Washington egyáltalán nem mondott le arról a szándékáról, hogy valamilyen módon "félreállítsa" a Castro-kormányt.

Az elnök felemás nyilatkozatának első része nyilvánvalóan tükrözi a szovjet figyelmeztetés hatásait: az elnök ugyanis leintette a katonai beavatkozást követelő nagyhangú amerikai politikuskokat. Kijelentette, hogy a Kuba-ellenes katonai intervenció "a jelen pillanatban szükségtelen és indokolatlan", és sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy az Egyesült Államokban elhangzó felelőtlen beszédek aláátámasztják az ilyen veszélyes fennállásának valószínűségét... Kennedy lényegében beismerte: a Szovjetunió Kubába irányuló fegyverszállításai nem jelentenek veszélyt a nyugati fátéke egyik országára sem.

Az a szándék, hogy "valamit kell Kuba ellen tenni", megnyilvánult Kennedy elnök nyilatkozatának második szakaszában is, amely alig különbözött az általa is elítélt agresszív fenyegetésektől. Az elnök felsorolta azokat a "feltételeket", amelyek között az Egyesült Államok beavatkoznék Kubában. Ezek között van például az, ha Kuba veszélyeztetné a Guantanamó-i amerikai támaszpontot, illetve ha Kuba támaszpontot adna a Szovjetunióknak. Ez az önmagában is nyilvánvalóan ellentmondó "érvelés" több más olyan ködös és kétértelmű megfogalmazással párosul, hogy csak azt mondhatjuk az ember: az amerikaiak Kubával kapcsolatos politikája továbbra is rendkívül veszélyes marad.

Az elmúlt héten ismét az érdeklődés előterébe került Anglia és a Közös Piac kapcsolata, mégpedig a brit

A de Gaulle elleni merénylet újabb tetteseit tartóztatták le Három magyar származású volt idegenlégióst is őrizetbe vettek

Párizsban bejelentették, hogy letartóztatták a múlt hónapban de Gaulle-ellenes merénylet vezetőjét. A 48 éves Henri Niaux volt őrnagyot pénteken a délnyugat-franciaországi Agenben vették őrizetbe. A rendőrség Niauxot egy párizsi börtönbe szállította, ahol a fogoly felakasztotta magát. Niaux felhasznált ingéből kötelet készített és ezzel vetett véget életének.

Tytov Dubrovnikban

A TASZSZ és a Tanjug beszámoló G. Sz. Tytov szovjet űrhajós dubrovnikai tartózkodásáról, az Adriai tengeren tett sétahajózásáról és arról is, hogy a szovjet űrpilóta előadás tartott a dubrovnikai tengerészeti és gazdasági kö-

nemzetközösségi értekezlet kapcsán. A nemzetközösség tizenöt tagállama és Nagy-Britannia kilenc gyarmata általában bírálta Macmillan tervét, és kifejezte aggodalmát: mivel Angliának be kell illeszkednie a Párizs-Bonn-tengely által uralt Közös Piacba, ez elkerülhetetlenül a nemzetközösségi országokkal kialakított gazdasági kapcsolatok lazításával jár majd. — Ez nyilvánvalóan a nemzetközösségi államok kedvezményes vámkal és más feltételekkel biztosított eddigi gazdasági pozícióinak fenyegetését is jelenti. Kanada gabonakivitelét, Új-Zéland húsexportját, Ausztrália gyapjúkivitelét, Ausztrália gyapjúkivitelét, hogy csak a három ország problémáját említsük. A nemzetközösségi értekezlet vitái megmutatták: Anglia előrelátható belépése a Közös Piacba, a szó szoros értelmében, aláaknázza a Commonwealth (ez a nemzetközösség angol elnevezése) egész épületét.

A hét további fontos nemzetközi eseménye az algériai kibontakozás újabb állomása: a szeptember 20-ra kitűzött választások előkészítéseként az algériai jelöltlisták közzétételét. A kilencvenhat képviselőjelöltet minden bizsonnyal megválasztják majd, s valószínű, hogy Ben Bella-nak, az FLN politikai bizottsága elnökének az ország első nemzetgyűlésében nyolcvan százalékos többsége lesz. Az európai lakosságot változtatlanul ugyanaz a tizenhat jelölt képviseli, mint a válság elején közzétették, de a politikai bizottság és a 4. világvizsálynak következtében kihagytak a listáról egész sor olyan ismert algériai politikust, aki Ben Bella ellenfele volt. Így például Ben Kheddát, az ideiglenes kormány jelenlegi miniszterelnökét is.

Ben Bella nem vette figyelembe az algériai kommunistáknak a választások demokratizálására tett javaslatát, és a kommunista párt jelöltjei nem szerepelnek az FLN választási listáján. Az Algériai Kommunista Párt mellőzése mindeneképpen sajnálatos tény, hiszen tagjai harcoltak az ország függetlenségéért, igen sok kommunista áldozta életét Algéria szabadságáért, s noha a párt szám szerint nem nagy, tekintélye és tömegbefolyása igen jelentős. A jövőben algériai választá-

tett és ezzel vetett véget életének. A francia rendőrség azt is bejelentette, hogy őrizetbe vették a múlt hónapban merénylő csoport újabb három tagját, akik valamennyien magyar származásúak. A három letartóztatott, a húszéves Varga László, a 31 éves Sári Gyula és az ugyancsak 31 éves Marton Lajos a francia idegenlégiósnak volt tagja.

zépiskola növendékei előtt az úrréplésről.

— Hiszem, hogy az első égitest, amelyre az ember eljut, a Hold lesz, azután következnek majd a Mars és a Venus. "Ami engem illet" — fűzte hozzá Tytov —, én először a Venusra mennék.

sok megtartása azonban ettől eltekintve, pozitív tény, hiszen az eddigi viszály és válság állandó ürügyet teremtett a franciák katonai beavatkozására. A nemzetgyűlés és ezt követően a kormány megalakítása véget vethet az immár két hónapja tartó veszélyes bizonytalanságnak.

Rudnyánszky István

„Féldő” Londonban a brit nemzetközösség vezetőinek értekezletén

A nemzetközösségi értekezlet négy bizottsága szombaton délután befejezte tanácskozását. Hírügynökségi jelentések biztosra veszik, hogy az értekezlet hétfőn plenáris ülést tart és azon Macmillan miniszterelnök vezérel a nemzetközösségi vezetők részéről az angol csatlakozási tervvel kapcsolatban elhangzott bírálatokra.

A brit miniszterelnök szombaton kormányának több tagjával tanácskozott, hogy előkészítse válaszbeszédét, amelyet — mint az AP tudósítója rámutat — londoni politikai körökben döntő fontosságúnak tartanak mind a nemzetközösség tagállamai közötti kapcsolatok jövőbeni alakulása, mind pedig Macmillan politikai pályafutása szempontjából.

Az egy hete tartó nemzetközösségi értekezlet eddigi lefolyásáról található jegyzet-

meg egy küldöttség be-

folyásos tagja: „Hat napon át sok edényt összetörtek, most arról van szó, hogy a hét végén összeragaszák a eserepeket.” Hírek terjedtek el arról, hogy Macmillannak szombaton sikerült bizonyos mértékben tovább gyengítenie a nemzetközösségi vezetők ellenállását Nagy-Britanniának azzal a tervével kapcsolatban, hogy belép az Európai Közös Piacba. A UPI amerikai hírügynökség tudósítja úgy értesült, hogy Macmillan két napig erőfeszítés után végül is meggyőzte partnereit arról, hogy eltökélt szándéka keresztülvinni Anglia belépését a Közös Piacba. Az angol miniszterelnök ugyanakkor állítólag annyiban engedett a bírálatoknak, hogy most már késznek mutatkozik újabb tárgyalásokat kezdeni egyes olyan rész-

letkérdésekről, amelyekben Brüsszelben már megállapodtak. Hangoztatják: szó sincs arról, hogy az angol kormány elől akarná kezdeni a csatlakozási tárgyalásokat. Valószínű azonban, hogy Heath felkéri majd Brüsszelben a „hatok” képviselőit, vegyenek újból fontolóra egyes kérdéseket, olyanokat, amelyekre nézve a nemzetközösségi országok — főleg India, Pakisztán és Ceylon — kedvezőtlenek találják az eddigi megállapodásokat. Végül úgy tudják, hogy Macmillan nem zárkózik el egy újabb nemzetközösségi értekezlet megtartása elől sem, feltéve, ha a brüsszeli tárgyalások befejeztével szükség lesz ilyen értekezlet megtartására. Az angol csatlakozási tervvel szemben még mindig igen erős ellenállást fejt ki a kanadai küldöttség. Mint az AP tudósítója rámutat, Diefenbaker kanadai miniszterelnök attól tart, hogy a brit nemzetközösség meggyengülése még nagyobb mértékben függő helyzetbe hozza majd Kanadát az Egyesült Államoktól.

Külpolitikai hírek sorokban

A K. G. Piszin mezőgazdasági miniszter vezetésével az Egyesült Államokban tartózkodó szovjet mezőgazdasági küldöttség az elmúlt napokban Wisconsin államban járt. Megtekintette a Madison város egyeteméhez tartozó tudományos kutatóintézetet, majd egy mezőgazdasági kísérleti telepre és egy baromfi-gazdaságra látogatott el. Mindenütt meleg fogadtatásban részesítették a szovjet vendégeket.

A bajor igazságügyminisztérium vizsgálati eljárást indított Schiedermaier professzor, a würzburgi közigazgatási bíróság elnöke ellen, mivel mint SS-rohamosztagvezető a háború idején a megszállt Norvégiában terrorizáló tevékenységben vett részt. A hitleri belügyminisztérium aktáiból kitudott, hogy Schiedermaier Globke egyik munkatársa volt és norvégiai vörhíró szereplése előtt a náci belügyminisztérium „faji politika osztályán” együtt dolgozott Globkéval.

Az Arab Liga Tanácsa szombaton további öt évre meghosszabbította Hasszannának, a liga főtitkárának megbízatását. Ezzel sikerült elejét venni a vezetésben esetleg beálló válságnak. Hasszuna hivatali idejének meghosszabbítása nem volt biztos, mivel az EAK a közelmúltban a szíriai vádak ellen való tiltakozású elhagyta a liga értekezletét, s Irak csütörtökön eltilást foglalt a főtitkár személye ellen.

Az amerikai külügyminisztérium bejelentette, hogy pénteken megkezdődött az amerikai katonai tanácsadók visszavonása Laoszról. Reap, a külügyminisztérium szóvivője közölte, hogy az ame-

rikai katonai személyzet október 6-ig, a genfi egyezményekben előírt időpontig elhagyja az országot.

Helyes, így van ez rendjén. Közvetlenül a kongresszusi irányelvek megjelenése után kialakult vitában, beszélgetések során a nagy többség pontot tett. Rákosiék kizárására. Azt mondták: helyes, így van ez rendjén. Voltak, akik kardoskodtak, hogy nagyon humánus az ügy ilyen lezárása, később azonban megnyugodtak és bekapcsolták a belső kérdésekkel foglalkozó vitába. Mert ez volt a vita igazán. A többi között arról folyt a szó napokon át — még a taggyűlés előtti órákban is —, hogy nem megfelelő az územben a verseny nyilvánossága. A kongresszusi nemes vetelke-

kell döntenie, hogy Brazília parlament, vagy elnöki rendszert akar-e. A lemondott miniszterelnök július 9-én vette át a hatalmat, miután a kongresszus elutasította Goulart elnök másik két jelöltjét. Attól kezdődően Goulart köztársasági elnök és a törvényhozók közötti viszony mindinkább elmérgesedett.

Általános vélemény szerint a kormány lemondása mély politikai és gazdasági válságba sodorhatja Brazíliát. Fennáll a hadsereg beavatkozásá-

nak veszélye is. A hadsereg egy része szolidáris Goulart elnökkel, akit a nacionalista és a demokratikus körök is támogatnak. Az elnök mellett sorakoznak fel a dolgozó tömegek is. Szombat esti jelentések szerint a feszültség változatlanul nagy Brazíliában, annak ellenére, hogy a képviselőház pénteken néhány szavazattöbbséggel elfogadta a szenátus által már jóváhagyott azon javaslatot, hogy 1963. január 7-én tartásuk meg a kormányzati rendszerről döntő népszavazást. A brazil munkásság viszont változatlanul követeli, hogy erre a szavazásra október 7-én, a kongresszusi választásokkal egyidejűleg kerüljön sor. A válság magya tehát az, hogy a törvényhozás ragaszkodik a népszavazás január 7-i időpontjához, s da Rocha miniszterelnök is azért mondott le, mert nem tudta rávenni a képviselőket az október 7-i időpont elfogadására.

A TASZSZ tudósítója kommentárjában arról ír, hogy a kongresszus reakciós körei és az őket támogatók szeretnék előadni a népszavazást s így kívánják lehetetlenné tenni, hogy az elnök és hívei rövid időn belül hozzákezd-hessenek a gyökeres reformok megvalósításához.

A Brazil Ipari Munkások Országos Szövetsége szeptember 15-re hirdetett sztrájkja széles vonalon bontakozott ki. „Huszonnyolc óra belül a sztrájk teljes lesz” — mondták szombaton a brazil szakszervezetek képviselői. A munkásság támogatása jelentősen megerősíti Goulart elnök álláspontját és helyzetét.

Goulart elnök szombaton kijelölte az ország új miniszterelnökét. Az új miniszterelnök Ernes Lima, Goulart munkaspártjának tagja. A miniszterelnök a jogtudományok professzora és Brochado da Rocha kormányában a munkaügyi miniszter tisztségét töltötte be.

Körülnézett társain, a párttagokon, s így folytatta: — Szóval kezdő vagyok. Majd mások biztosan elmondják az én gondolataim is.

— No, de hadd tudjam meg én is, mire gondol, mint pártunkvilági a taggyűlés előtt, s hogyan vélekedik a kongresszusi irányelvekről? — Tudja, másként esik a beszélgetés, ott fent a mikroseparatorator üzemszében a gépek mellett. Mielőtt idejöttem, gondolatban összegeztem magamban, valóban mit is mondanék, ha... — itt elharagt a mondat végét, s én fejeztem be.

— Ha felszólalna, úgy? — Tovább biztattam, s aztán mintha megnyitott volna a gondolatok zárlipjei.

— Jó lenne, ha minél előbb közelebb jutna hozzánk az az időszak, amelyre a kongresszusi irányelvek azt mondják: megteremtjük a fizikai és szellemi munka közötti lényeges különbség megszüntetésének feltételeit. A mi üzemszünkben még igen nehéz a munka. Tudjuk, hogy mi lényegesen más körülmények között készítjük a mikroseparatorator lemezeket, mint ahogy ezt Pesten csinálták, de hát a magunk gondját mi érezzük. Látjuk, hogy igyekeznek tökéletesi-

— Most vagyok először hivatalos párttaggyűlésre, —

Majd mások biztosan elmondják... —

— Most vagyok először hivatalos párttaggyűlésre, —